

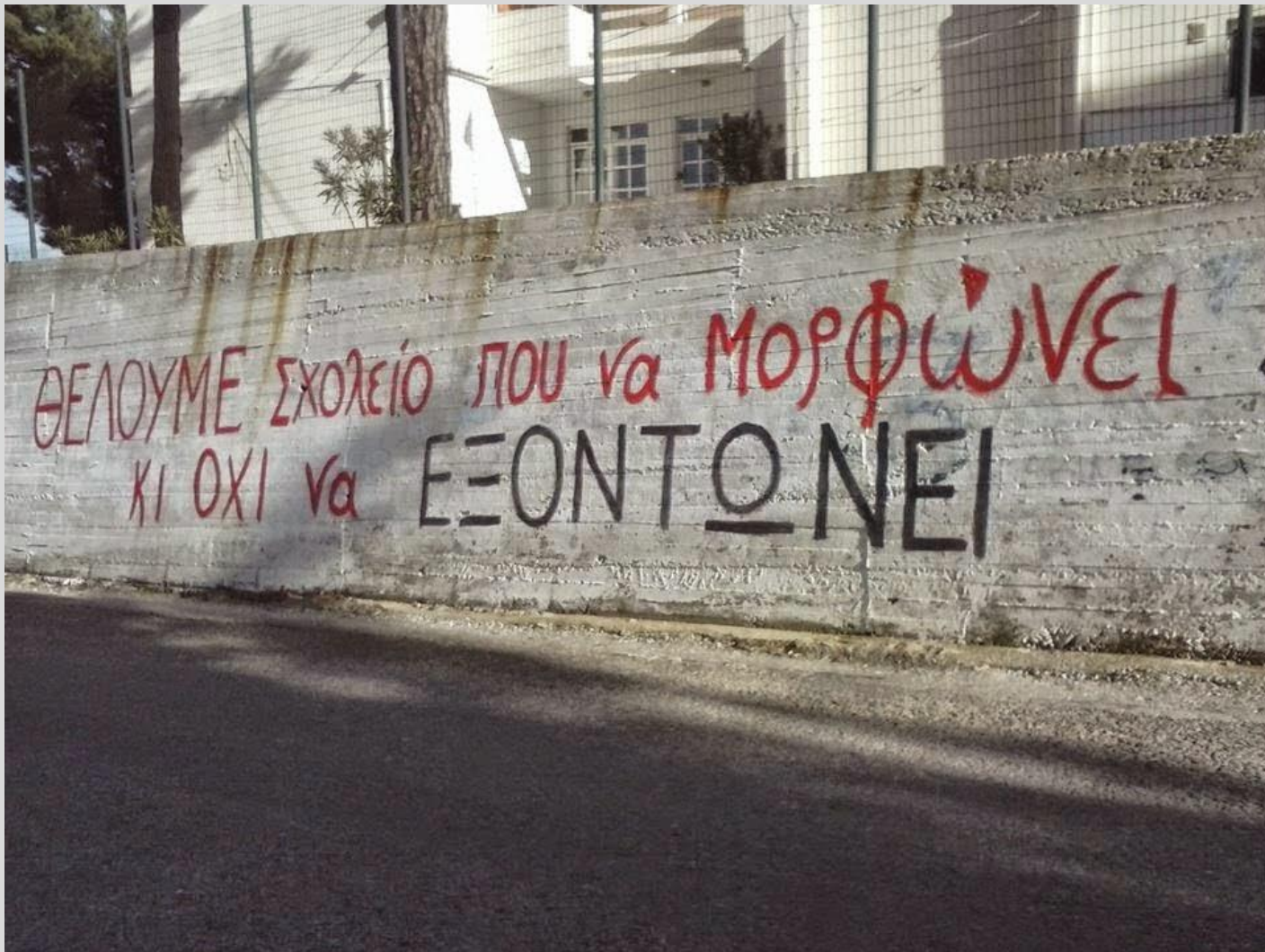

Φιλοσοφία της παιδείας

3. Το πρόβλημα της εννοιολόγησης
και η πολυμορφία της γλώσσας

Το πρόβλημα της εννοιολόγησης

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Μπορεί τα προβλήματα στην εκπαίδευση να τα λύσει η
επιστήμη;

Εσείς τι νομίζεται;

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Ας δούμε μια πρόταση της παιδαγωγικής ψυχολογίας

Flunger, B., Mayer, A., & Umbach, N. (2019). Beneficial for some or for everyone? Exploring the effects of an autonomy-supportive intervention in the real-life classroom. *Journal of Educational Psychology, 111*(2), 210-234.

The present study investigated whether an autonomy-supportive intervention influenced students' need satisfaction, achievement emotions, and strategies of self-regulated learning differently depending on several student characteristics. The study was conducted with a sample of 345 9th-grade students in 17 physics classrooms who were randomly assigned to...

...Analyzing average treatment effects revealed that the autonomy-supportive intervention had a positive impact on all outcomes. The intervention fostered need satisfaction, positive achievement emotions, and learning behaviors and reduced negative emotions.

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας: Διάκριση των προτάσεων

- 1. Εμπειρικές**
- 2. Εννοιολογικές**
- 3. Αξιολογικές**
- 4. Δεοντολογικές**

Προσπαθήστε στις ομάδες σας να δώσετε παραδείγματα τέτοιου είδους προτάσεων και να κατηγοριοποιήσετε το προηγούμενο κείμενο σε κάποια από αυτές

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας: Διάκριση των προτάσεων

1. **Εμπειρικές** (π.χ. αυτή την στιγμή έχει ήλιο)
2. **Εννοιολογικές** (ένας άνθρωπος με αγωγή ακολουθεί τους παραδεγμένους κανόνες της κοινωνίας του)
3. **Αξιολογικές** (ο Ερμής του Πραξιτέλους αποτελεί την ιδανική εικόνα της κλασικής ομορφιάς και γλυπτικής)
4. **Δεοντολογικές** (είναι καθήκον των γονέων να προσέχουν τα παιδιά τους)

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Λογικός Θετικισμός

Υπάρχουν προτάσεις που έχουν γνωστική σημασία και προτάσεις που έχουν συναισθηματική σημασία. Οι πρώτες είναι οι επιστημονικές και επιδέχονται επαλήθευσης και οι δεύτερες δεν επιδέχονται και απαντώνται στον χώρο της ηθικής, της αισθητικής, της ποίησης και της μεταφυσικής.

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Λογικός Θετικισμός

Ο λογικός θετικισμός θεωρεί την επιστημονική γλώσσα ως την πιο σημαντική. Είναι όμως έτσι;

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Η θέση του λογικού θετικισμού:

Ισχυριζόμενος ο λογικός θετικισμός ότι η την επιστημονική γλώσσα είναι η πιο σημαντική τι είδους πρόταση έχει κάνει;
Εμπειρική, εννοιολογική, αξιολογική ή δεοντολογική;

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Επίσης ο λογικός θετικισμός κάνει λάθος γιατί δεν υπάρχει συναισθηματική σημασία της γλώσσας αλλά συναισθηματική χρήση της γλώσσας. Δεν κατάφεραν δηλαδή καταρχήν να δουν τις διαφορετικές χρήσεις της γλώσσας. Οι χρήσεις της γλώσσας έχει πολλές παγίδες...

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Οι παγίδες της γλώσσας

Η συναισθηματική χρήση της γλώσσας. Παράδειγμα: «ο γραφειοκράτης δημόσιος υπάλληλος».

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Παράδειγμα: «αναθεώρησες τις θέσεις σου» «τις θέσεις σου», «εγκατέλειψες τις θέσεις σου». Διαφορετικό παράδειγμα η χρήση ουδέτερης συναισθηματικά γλώσσας για ύποπτους λόγους όπως αντί είπα ψέματα, αυτό που είπα χθες δεν ισχύει.

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Παράδειγμα: αντί είπα ψέματα, αυτό που είπα χθες δεν ισχύει.

Σας θυμίζει κάτι η παραπάνω διατύπωση;

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Υπάρχει αρκετή σύγχυση και μυστικισμός σχετικά με τα συναισθήματα και τον τρόπο που αυτά μπορούν να αναπτυχθούν. Υπάρχει μάλιστα η άποψη ότι ο συναισθηματικός κόσμος είναι αποκομμένος από την γνωστικό.

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Πολλοί παιδαγωγοί θέτουν στόχους στην εκπαίδευση κάνοντας διάκριση στη γνώση και στο συναίσθημα.

Είναι κάτι τέτοιο δυνατόν;

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Ας εξετάσουμε αυτή τη θέση:

Ο εκπαιδευτικός στόχος «να μπορεί το παιδί να αναλύει τους κανόνες του μπάσκετ» αφορά μόνο γνώση ή και συναισθήματα;

Ποια η άποψή σας;

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Ας εξετάσουμε αυτή τη θέση:

Μπορεί να υπάρχει εκπαιδευτικός στόχος «να μπορούν τα παιδιά να συμπονοούν»;

Ποια η άποψή σας;

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Το συναίσθημα κατέχει κεντρική θέση στη ζωή μας. Παρόλα αυτά ο συναισθηματικός κόσμος δεν είναι ξεκομμένος από τον γνωστικό. Στην ουσία κάθε συναίσθημα έχει μια γνωστική διάσταση.

Για παράδειγμα φοβάμαι τα φίδια γιατί πιστεύω ότι μπορούν να με σκοτώσουν.

Και κάθε συναίσθημα αφορά ένα αντικείμενο για το οποίο ο έχων το συναίσθημα έχει κάποια γνώση

Για παράδειγμα δεν λέμε «αγαπώ» χωρίς να πούμε τι αγαπώ.

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Παρόλα αυτά η υπερβολή στην συναισθηματική χρήση της γλώσσας είναι οδηγεί είτε στην προπαγάνδα είτε στην απλούστευση των προβλημάτων.

Για παράδειγμα οι δημαγωγοί χρησιμοποιούν συναισθηματικά φορτισμένη γλώσσα και αποφεύγουν τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν αποδεικτικά στοιχεία

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Μια άλλη παγίδα στις χρήσεις της γλώσσας είναι **οι ασαφείς έννοιες**. Το πρόβλημα με τις ασαφείς έννοιες είναι ότι ενώ ξέρουμε τη σημασία τους δεν μπορούμε πάντοτε να καθορίσουμε αν πρέπει να τις χρησιμοποιήσουμε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Για παράδειγμα ένας σαραντάχρονος είναι μεσήλικας; Ένας πολιτικός είναι δημοκρατικός; Ένας άνδρας 1.78 είναι ψηλός; Έχει η παιδεία πολιτικό χαρακτήρα;

Η ασάφεια μπορεί να είναι **ασάφεια βαθμού** ή **ασάφεια λόγω πολλαπλών κριτηρίων**

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Μια άλλη παγίδα στις χρήσεις της γλώσσας είναι **τα συνθήματα**
Ποιος νομίζεται ότι είναι ο σκοπός τους;

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Τέλος μια ακόμη παγίδα είναι **οι διαφορούμενες λέξεις**.
Σοβαρό πρόβλημα στην φιλοσοφία της παιδείας αποτελούν
οι λέξεις «τα ενδιαφέροντα των παιδιών» «οι ανάγκες των
παιδιών» και οι «ανάγκες της κοινωνίας».

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Πρέπει το σχολικό πρόγραμμα να καλύπτει «τα ενδιαφέροντα των παιδιών»; Τι νομίζεται;

Ξεκινήστε προσπαθώντας να ορίσετε διάφορα πράγματα που ενδιαφέρουν τα παιδιά και να δείτε αν μπορούν να αποτελέσουν μέρος του εκπαιδευτικού προγράμματος

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

«Τα ενδιαφέροντα των παιδιών»

Η λέξη «ενδιαφέρον» στην καθημερινή της χρήση είναι δίσημη.

Λέμε ότι ένα πράγμα έχει ενδιαφέρον γιατί μπορεί να μας ικανοποιεί, ή μας γοητεύει (ψυχολογική χρήση) ή μπορεί να λέμε ότι ένα πράγμα έχει ενδιαφέρον γιατί αξίζει (αξιολογική χρήση).

Ο σεβασμός των ενδιαφερόντων των παιδιών είναι βασική παιδαγωγική αρχή αλλά κάποια από τα ενδιαφέροντα αυτά μπορεί να είναι περιορισμένα, σποραδικά, ασταθή και αντιμορφωτικά. Στη βάση αυτή στην εκπαίδευση επιλέγουμε τα αξιόλογα από μορφωτικής άποψης ενδιαφέροντα.

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Πρέπει το σχολικό πρόγραμμα να καλύπτει «τις ανάγκες των παιδιών»; Τι νομίζεται;

Ξεκινήστε προσπαθώντας να καθορίσετε το ποιες είναι οι ανάγκες των παιδιών και να δείτε αν μπορούν να αποτελέσουν μέρος του εκπαιδευτικού προγράμματος

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

«Οι ανάγκες των παιδιών»

Υπάρχει μια ποικιλία αναγκών όπως βασικές βιολογικές, ψυχολογικές και άλλες και υπάρχουν και οι μορφωτικές ανάγκες. Οι μορφωτικές ανάγκες δεν πρέπει να συγχέονται με όλες τις άλλες.

Για τον καθορισμό των μορφωτικών αναγκών απαιτείται ένα αξιολογικό κριτήριο και συνεπώς δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η επιστήμη. Αντίθετα για τον καθορισμό των λοιπών ανθρώπινων αναγκών χρησιμοποιούμε την επιστήμη. Επίσης οι ανάγκες των παιδιών δεν πρέπει να συγχέονται με τις επιθυμίες των παιδιών.

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Πρέπει το σχολικό πρόγραμμα να καλύπτει «τις ανάγκες της κοινωνίας»; Τι νομίζεται;

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

«Οι ανάγκες της κοινωνίας»

- Η κοινωνία δεν είναι μια ενιαία οντότητα όπως ένα άτομο
- Συνήθως όταν μιλάμε για τις ανάγκες της κοινωνίας συγχωνεύουμε τις ανάγκες της οικονομίας. Συνέπεια αυτού η ταύτιση της παιδείας με την επαγγελματική εκπαίδευση
- Βασική επιχειρηματολογία αυτής της θέσης είναι ότι η σύγχρονη κοινωνία που στηρίζεται στην κάθε μορφής τεχνολογία χρειάζεται κυρίως επαγγελματική εκπαίδευση
- Η επαγγελματική όμως εκπαίδευση δεν μπορεί να προωθήσει την τεχνολογική πρόοδο. Η τελευταία αναπτύσσεται εκεί που επιδιώκεται βασική επιστημονική έρευνα χωρίς χρησιμοθηρικούς σκοπούς εκεί δηλαδή που υπάρχει παιδεία

Το ζήτημα της πολυμορφίας της γλώσσας

Μπορεί τα προβλήματα στην εκπαίδευση να τα λύσει η επιστήμη;

Εσείς τι νομίζεται;